

Magazine

PROEFDIERVRIJ

**Samenwerking
Triodos Foundation**

**Afscheid nemen
is moeilijk**

**‘Nieuwsgierigheid
redt proefdieren!’**

Interview met dr. Katja Wolthers

Over Proefdiervrij

Stichting Proefdiervrij werkt, samen met bijna 50.000 donateurs, aan een toekomst zonder proefdieren. Steeds meer mensen raken ervan doordrongen dat proefdieren daadwerkelijk kunnen worden vervangen door de ontwikkeling van proefdiervrij onderzoek.

Het ontwikkelen van proefdiervrij onderzoek vereist een nieuwe en creatieve benadering op oude vragen. Wetenschappers, ondernemers, de overheid en de maatschappij moeten openstaan voor innovatieve onderzoeksmethoden en zich hiervoor inzetten. Het is heel goed mogelijk om in de toekomst proefdieronderzoek overbodig te maken wanneer iedereen de handen ineenslaat om nieuwe, innovatieve technieken te ontwikkelen en toe te passen.

Lees het Proefdiervrij Magazine digitaal

Wilt u ons magazine niet meer per post ontvangen, maar lezen op het beeldscherm? Mail naar receptie@proefdiervrij.nl met in de onderwerpregel 'magazine voortaan digitaal'. Geef in deze mail ook uw adresgegevens door voor een extra check. Voortaan ontvangt u dan de laatste informatie in onze nieuwsbrief met een link naar het nieuwste magazine.

Wij vinden het tijd voor proefdiervrij onderzoek!

Foto: Dreamstime

Op de voorkant

Op de voorkant ziet u een foto van een rhesusmakaak. In dit magazine staat proefdiervrij virusonderzoek centraal waarmee het gebruik van muizen en rhesusapen kan worden vervangen.

Tip

Heeft u het blad gelezen? Gooi het niet bij het oud papier, maar leg het ergens neer waar meer mensen komen. Zoals bijvoorbeeld de wachtkamer bij de huis- of dierenarts of de leestafel in de bibliotheek. Zo brengt u het belang van de ontwikkeling van proefdiervrij onderzoek bij meer mensen onder de aandacht.

Colofon

Proefdiervrij Magazine verschijnt vier keer per jaar en wordt gratis toegezonden aan de donateurs van Proefdiervrij.

Redactieadres

Stichting Proefdiervrij
T.a.v. Redactie
Groot Hertoginnelaan 201
2517 ES Den Haag
Tel. 070 - 306 24 68
KvK: 27183084
Rekeningnummer Triodos:
IBAN: NL30TRIO0254649718
BIC: TRIONL2U
redactie@proefdiervrij.nl
www.proefdiervrij.nl

Foto cover

Dreamstime

Vormgeving en druk

Drukproef

Blinden en slechtienden

Proefdiervrij Magazine wordt ook uitgegeven op Daisy cd.
Bel voor informatie naar
Eddy Soffers, Proefdiervrij,
070 - 306 24 68

DIT MAGAZINE IS GEDRUKT OP FSC PAPIER

Marja Zuidgeest

Voorwoord

Afscheid nemen is moeilijk.

Dat schreef ik vorig jaar december boven mijn voorwoord. Wij namen toen afscheid van Els, onze boekhouder, en Thijs, voorzitter van de Raad van toezicht.

En nu neem ik zelf afscheid. Dat is een beetje moeilijk omdat ik heel lang en met heel veel plezier directeur geweest ben van Proefdiervrij. Het is ook een beetje makkelijk, omdat ik een hele goede opvolger heb: Debby. Debby werkt al bij ons als adviseur wetenschap en innovatie. Dat maakt het inwerken een stuk makkelijker.

Ik ben niet zo'n terugkijker, ik kijk liever vooruit. En dan zie ik een hele mooie toekomst voor Proefdiervrij. Het gebruik van proefdieren in de wetenschap heeft zijn tijd gehad. Onderzoekers ontwikkelen steeds meer modellen die gebaseerd zijn op de humane biologie. Als Proefdiervrij er met wetenschappers en technologen de schouders onder blijft zetten, gaat het uiteindelijk lukken om de proefdieren te vervangen door methoden die beter zijn voor mens én dier.

Ik heb een hele mooie tijd gehad bij Proefdiervrij. Ik denk dat wij samen al veel hebben bereikt voor de proefdieren. Ik hoop dan ook dat u Proefdiervrij en Debby blijft steunen, want er is nog steeds veel te doen!

Hartelijk dank voor uw steun!

Marja Zuidgeest

Inhoud

- 04 Nieuwsgierigheid redt proefdieren
- 07 Boekbespreking
- 07 Manifest "Het kan! Anders"
- 08 Hoe staat het eigenlijk met...
- 08 Welkom Saskia
- 09 Hoe een kerstbal een kerstklokje werd
- 09 Kunstwerk voor Proefdiervrij
- 10 Triodos Foundation zamelt geld in voor project Proefdiervrij
- 11 Investeer!
- 11 Een testament opstellen is nu extra gemakkelijk!
- 12 De week van Marja en Debby
- 13 Nederland proefdiervrij op Dierendag!
- 14 Lezersvraag
- 14 Mooie dingen uit het buitenland
- 15 Historisch afscheid
- 16 Proefdiervrije artikelen

Volg Proefdiervrij via social media en www.proefdiervrij.nl

Nieuwsgierigheid

Foto's: Bas Kijzers

Proefdiervrij sprak met dr. Katja Wolthers, klinisch viroloog aan het Academisch Medisch Centrum Amsterdam over haar onderzoek naar virussen. Proefdiervrij financiert haar onderzoek met organoids waarmee in de toekomst grote aantallen proefdieren vervangen gaan worden.

Was onderzoek doen iets waar je als kind al van droomde?

Als kind was ik al verschrikkelijk nieuwsgierig. Ik wilde alles snappen en van alles weten hoe het werkt. Het antwoord op de vraag 'wat wil je later worden?' was voor mij als kleuter zo klaar als een klontje; 'ik word later professor, want die weet alles!' Op de middelbare school waren het de bètavakken die mij het meest fascineerden. Ik zocht een studie waarin je zo ongeveer alles leert en ik dacht die gevonden te hebben in de studie geneeskunde. Maar dan kom je erachter dat ook in de geneeskunde nog zoveel vragen openliggen. Dan wil ik zoeken naar de antwoorden. Dat is eigenlijk dezelfde nieuwsgierigheid die ik als kind al had, dat willen weten hoe iets precies werkt.

Hoe ben je in het onderzoek naar virussen beland?

Na afronding van mijn studie kon ik via een uitwisseling van de kindergeneeskunde een jaar in Boston onderzoek doen, waar ik de praktijk van wetenschappelijk onderzoek pas echt leerde kennen. Toen ik terugkwam in Nederland kon ik promotieonderzoek doen in het hiv-onderzoek, waarmee mijn belangstelling voor de virologie werd gewekt. Ik volgde de opleiding tot klinisch viroloog in Rotterdam en kwam daarna in het AMC terecht.

Het onderzoek naar virussen (virologie) vind ik een enorm spannend onderzoeksterrein. In de loop der jaren hebben daar enorme ontwikkelingen plaatsgevonden. In de jaren negentig moesten virussen eerst drie weken op

Verkoudheid net zo gevaarlijk als polio?

Bij de ziekte polio denken we al snel aan de meest verschrikkelijke symptomen. Dat is niet voor niets als je bedenkt dat een ander woord voor polio 'kinderverlamming' is. Als mensen zijn geïnfecteerd met het poliovirus merkt 95% daar weinig van. Zij ervaren verschijnselen die vergelijkbaar zijn met een lichte griep. Maar bij een klein deel van de patiënten, vooral bij jonge kinderen, heeft het virus rampzalige gevolgen. Gelukkig is polio nu bijna de wereld uit door vaccinatie.

Maar er zijn ook andere virussen, zoals het verkoudheidsvirus, die op het poliovirus lijken. De meeste mensen worden nauwelijks ziek van deze veel voorkomende virussen, hooguit een verkoudheidje. Maar soms, en dan met name bij heel jonge kinderen, kunnen deze virussen enorme schade aanrichten zoals hersenvliesontsteking en zelfs fatale gevolgen hebben. Maar weinig mensen realiseren zich dat elk jaar ook in Nederland baby's sterven aan de gevolgen van dergelijke virussen.

Kan het zijn dat het weefsel van jonge kinderen kwetsbaarder is voor infecties? Dat is een van de belangrijke vragen waar Katja Wolthers antwoorden op wil vinden.

redt proefdieren!

kweek worden gezet. Tegenwoordig kan je binnen 24 uur een virus identificeren! Als ik terugkijk op dat hiv-onderzoek vind ik het mooi dat ik in mijn begintijd al onderzoek deed met menselijk materiaal. Onderzoek met proefdieren vond ik toen al niets, maar dat was iets dat je in die tijd maar beter niet hardop moest zeggen.

Dat je geen gebruik maakt van dieronderzoek is dus een heel bewuste keuze?

In de virologie wordt nog veel te gemakkelijk gekozen voor het doen van dierproeven. Ik ben weleens uitgenodigd om te komen kijken bij de dieren in het

laboratorium, maar dat is niets voor mij. Dat vind ik naar en daar wil ik liever niet mee geconfronteerd worden. Dat is de belangrijkste reden waarom ik niet met proefdieren wil werken. Een bijkomend voordeel is dat je door met menselijk materiaal te werken veel meer en veel betere informatie krijgt!

Menselijk materiaal geeft betere informatie!

Dat is helemaal waar. Om een menselijke virusinfectie bij een dier te kunnen bestuderen, moet je meestal genetische aanpassingen doen om het dier ontvankelijk te maken voor het menselijke

virus. En dan nog verloopt de infectie vaak niet hetzelfde als bij de mens. In virusonderzoek worden behalve muizen ook apen gebruikt. In een specifiek onderzoek op apen naar een polio-achtig virus, een van de virussen waar ook wij aan werken, waren de eerste reacties heel enthousiast. Want wat bleek: de apen werden allemaal heel ziek door de menselijke variant van het virus. Daarmee werden de apen beschouwd als een goed onderzoeksmodel. Maar volgens mij betekent dat juist dat dit géén goed model is, want wat je ziet bij de mens is dat een kleine groep mensen ziek wordt, maar dat het virus op een grote groep mensen geen

Vervolg

Nieuwsgierigheid redt proefdieren!

vat heeft. Wat mij bijvoorbeeld interessant lijkt, is om te weten hoe het komt dat de ene mens wel vatbaar is en de andere niet. En waarom zijn jonge kinderen extra vatbaar?

Wat vind je van de samenwerking met Proefdiervrij.

Ik ben heel erg blij met deze samenwerking. In het contact met Proefdiervrij heb ik een spreekbuis gevonden om aan veel meer mensen te laten weten wat ik wil bereiken met mijn onderzoek. En dat is belangrijk want zeker in de virologie is de reflex heel groot om bij onderzoek meteen aan proefdieren te denken. Het effect van de samenwerking is ook dat het voor mij veel gemakkelijker is geworden om tegen andere wetenschappers te kunnen zeggen 'Denk nog eens extra na voordat je een diermodel neemt!'

Wat zou jouw grootste wens zijn voor de toekomst?

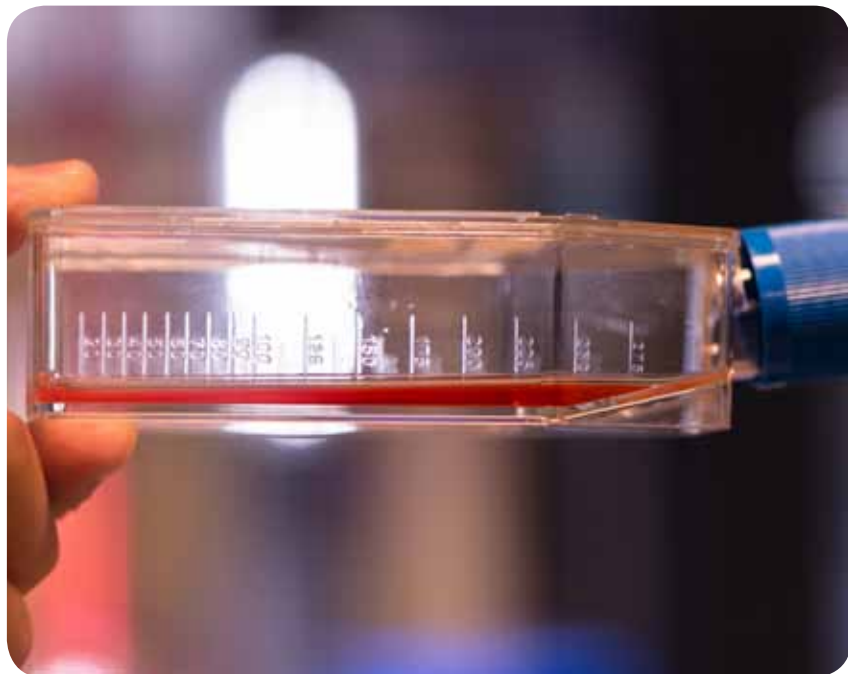
Wat ik zou wensen is dat mij duidelijk wordt hoe virussen het menselijk lichaam binnenkomen en waarom de virussen die wij bestuderen vooral kinderen ziek maken, dan kan ik vervolgens onderzoeken hoe ik het ziekteproces kan remmen. Mijn wens is ook dat we kunnen aantonen dat proefdiervrij onderzoek zoals met humane organoids de beste methode is om onderzoek te doen en dat er geen dieren meer worden gebruikt in onderzoek. Daarom is mijn grootste wens misschien wel dat ik in het lab een onderzoeksmodel kan bouwen dat een goede representatie is van de mens. Zeg maar 'een soort mens in een petrischaaltje'. Daarmee zouden alle proefdieren in één klap vervangen zijn!

Organoids in onderzoek naar virussen

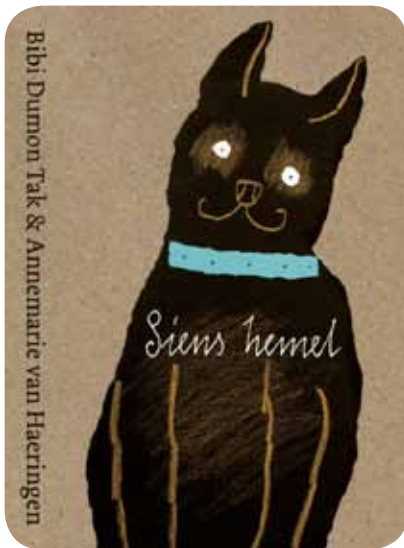
Stamcellen kunnen worden opgekweekt in een schaaltje met een speciaal medium dat ervoor zorgt dat de cellen zich gaan delen. Zo groeien deze cellen uit tot celklompjes. Zo'n celklompje kan een miniatuurorgaan vormen, denk bijvoorbeeld aan cellen die zich precies zo gedragen als een menselijke darm. Deze bijzondere klompjes cellen, met de persoonlijke eigenschappen van een patiënt, worden organoids genoemd.

Van veel virussen zoals het poliovirus of het verkoudheidsvirus weten we dat ze zich nestelen in de luchtwegen of de darmen. Organoids zoals miniatuur longen en darmen zijn een ideaal onderzoeksmodel. Omdat gebruik wordt gemaakt van menselijk materiaal, zijn ze ook nog eens veel betrouwbaarder dan welk diermodel ook.

Onderzoek naar virussen is lastig, mede doordat een virus niet overleeft zonder een (gastheer) cel. Organoids blijken een goede gastheer te zijn voor virussen, waardoor virusonderzoek nu veel beter én zonder proefdieren kan. Waarom zijn jonge kinderen zoveel kwetsbaarder? Welke route volgt een virus? Hoe kan besmetting worden voorkomen? Het zijn maar een paar van vele vragen. Met nieuwe onderzoeksmodellen kan nu veel gericht naar antwoorden worden gezocht.

Foto's: Bas Kijzers

Recensie

Siens hemel

van Bibi Dumon Tak en Annemarie van Haeringen

Het verwerken van het verlies van je geliefde huisdier is een moeilijk en verdrietig proces. Hoe deel je dat met kleine kinderen?

In het prentenboek Siens hemel is de persoon 'klein broertje' diegene die met een hoop vragen zit na het overlijden van zijn hond Sien. Het verdriet van 'klein broertje' om het verlies wordt echt serieus

genomen en dat is nu precies waarom de teksten in combinatie met de prachtige illustraties zo'n troostende werking hebben. Een prachtig boekje dat ook menig volwassene zal ontroeren.

Manifest “Het kan! Vnders”

Na maanden onderhandelen is het dan eindelijk gelukt. We hebben een nieuw kabinet. Voor de proefdieren is het altijd afwachten of ook zij erop vooruitgaan, want in de koopkrachtplaatjes komen ze niet voor.

Proefdiervrij heeft het heft in eigen hand genomen en een manifest voor de proefdieren opgesteld. In dit manifest hebben we aansluiting gezocht bij passages uit het regeerakkoord. Een van de voornemens van de nieuwe regering is om oplossingen voor maatschappelijke

issues te stimuleren. Het gebruik van proefdieren is zo'n issue. Daarom hebben wij voorgesteld om een dwarssector proefdiervrije innovaties in te stellen. Het gebruik van proefdieren loopt door (bijna) alle sectoren heen, van veiligheidstesten voor voedsel tot fundamenteel onderzoek

naar oorzaken van ziektes. Daarom moet je proefdiervrije innovatie niet apart zetten, maar op herkenbare wijze integreren in de andere sectoren.

Met dat idee gaat Proefdiervrij de komende tijd lobbyen in “het Haagsche”. Nieuwsgierig naar de voortgang? Volg ons op www.proefdiervrij.nl.

ChristenUnie

Hoe staat het eigenlijk met Het proefdiervrije bloedvatenonderzoek

Foto: Bas Kijzers

Twee jaar geleden maakte u kennis met dr. Stephan Huveneers. Hij heeft zich de afgelopen jaren ingezet om meer te weten te komen over de werking van menselijke bloedvaten. Zijn proefdiervrije project is nu afgerond en heeft essentiële informatie opgeleverd over hart- en vaatziekten. Proefdiervrij en Stephan willen alle donateurs heel hartelijk bedanken voor het mogelijk maken van dit onderzoek dat een goede investering is gebleken!

Wat heeft het team bereikt?

Dankzij de donaties heeft het team van Stephan met behulp van nieuwe microscopietechnieken letterlijk zichtbaar gemaakt dat de stijfheid van vaten toeneemt naarmate we ouder worden. Die stijfheid heeft sterke invloed op de endotheelcellen*, die aan de binnenkant van het bloedvat zitten. De endotheelcellen geven hierdoor een ontstekingsreactie, die weer kan leiden tot hart- en vaatziekten. Daarnaast is het gelukt om zieke en gezonde vaten goed van elkaar te onderscheiden onder de microscoop.

Hoe nu verder?

Het team heeft aangetoond dat de rol van de endotheelcellen van essentieel belang is voor de werking van de bloedvaten. En ze hebben een grote stap gemaakt in het nabootsen van een humane, kunstmatige bloedsomloop. Dit laatste vergt echter nog meer onderzoek. Stephan gaat zich hier in de toekomst verder op richten.

* De endotheelcellen zijn de cellen die een barrière laag vormen aan de binnenkant van een bloedvat.

Quote Stephan dec 2015: 'Het is beter om menselijk materiaal te gebruiken. Als je wilt bestuderen hoe bloedvaten veranderen bij het ouder worden van de mens is het niet logisch om onderzoek te doen op muizen. Muizen leven sowieso veel te kort om dit proces te kunnen bestuderen. Al eerder is een techniek gevonden om bloedvaten te bestuderen. Nu werken we met menselijke bloedvaten. Met behulp van moderne microscopie willen we laten zien wat er gebeurt in een menselijk vat als we ouder worden.'

Welkom Saskia

Graag stellen we onze nieuwe collega aan u voor; Saskia Aan. Zij is onze vraagbaak als het gaat om Wetenschap & Innovatie.

Saskia is geen compleet onbekende voor Proefdiervrij. Eerder dit jaar deed zij haar afstudeerstage bij Proefdiervrij. Zij maakte een inventarisatie van mogelijke proefdiervrije methoden in het onderzoek naar hiv/aids. In de juni-editie van dit magazine schreef zij daarover in 'de week van Saskia'. De samenwerking verliep zo vruchtbaar dat wij haar hebben uitgenodigd om deel uit te komen maken van ons team. We zijn erg blij dat Saskia deze uitnodiging van harte aannam!

Hoe een kerstbal een kerstklokje werd

In ons vorige magazine riepen we brei- en haaktalenten op om kerstballen te maken voor onze verkooppagina 'Proefdiervrij artikelen' (pag. 16). Op deze oproep is enthousiast gereageerd.

Een kerstbal komt nooit alleen

Al snel werd ons duidelijk dat het helemaal geen slim idee was om handgemaakte kerstballen aan te bieden. Want de meeste kerstbomen worden gevuld met een serie gelijksoortige kerstballen. Veel mensen hangen bijvoorbeeld alleen rode of witte of glazen ballen in de boom. Een enkele gebreide of gehaakte bal tussen al die rode ballen valt dan vreselijk uit de toon. Het zou natuurlijk geweldig zijn als iedereen alleen ballen van Proefdiervrij in hun boom hangt, maar daar valt voor onze vrijwilligers natuurlijk niet tegen aan te haken!

Naast de patronen voor kerstballen, die op internet te vinden waren, stonden ook leuke voorbeelden van kerstklokjes. En wat is nu een boom zonder kerstklokje!

De zeven enthousiaste haaksters die zich aanmeldden vonden het ook een leuk idee om kerstklokjes te maken.

Je hobby inzetten voor een goed doel

Wat onze vrijwilligers gemeen hebben is dat zij het leuk vinden om te haken én Proefdiervrij graag willen steunen. Met het maken van deze kerstklokjes zetten zij hun hobby in voor een goed doel, dat geeft dubbel plezier!

Roos, Hari, Lenie, Trudy, Mieke en de andere vrijwilligers hartelijk bedankt!

Wees er snel bij!

Bestel vandaag nog uw kerstklokje. Onze vrijwilligers hebben hard gewerkt aan het opbouwen van een voorraad. Als u nu alvast bestelt heeft u de grootste kans dat we geen 'nee' hoeven te verkopen.

Bent u zelf ook creatief in het maken van een bijzonder artikel? Laat het ons weten en mail naar redactie@proefdiervrij.nl. We stellen wel één voorwaarde en dat is dat het artikel door de brievenbus moet passen omdat het versturen anders veel te duur wordt.

Kunstwerk voor Proefdiervrij

Proefdiervrij biedt een bijzonder schilderij te koop aan. Een schenking van Femke Advokaat.

Femke is een enthousiast kunstenaar die zich in haar werk laat leiden door haar intuïtie: 'Ik weet zelf nooit van tevoren hoe

mijn werk eruit gaat zien. Het is afwachten wat het wordt. Sfeer is heel belangrijk voor mij. En kleur. In dit werk ontstonden twee dansende fantasiewezens. Er kwam al schilderend een fragment van een sprookje in me op: de wezentjes hebben gevangen gezeten en zijn net bevrijd. Het is nog donker en de omgeving is levenloos. Toch is hun dans vol blijdschap. Ze zijn op weg naar vrijheid. Boodschap: er is altijd hoop. En liefde! Maar wat is er dan toch gebeurd voorafgaand aan hun ontsnapping? Opeens wist ik het. Wat erg! Ik ben al heel lang donateur van

Proefdiervrij omdat ik denk dat het nooit goed kan zijn om dieren te laten lijden. Het lijkt mij geweldig als mijn schilderij bij kan dragen aan het verminderen van dierenleed!

Voor € 150,- kunt u dit werk van Femke Advokaat aanschaffen én bijdragen aan de vervanging van proefdieren. Het werk, acrylverf op doek, is voorzien van een lijst, 60 bij 80 cm.

Geïnteresseerd?

Mail naar redactie@proefdiervrij.nl

Triodos Foundation zamelt geld in voor project Proefdiervrij

Geweldig nieuws! De Triodos Foundation heeft onder de naam Give the Change een crowdfunding platform opgezet om geld in te zamelen zodat binnen aids-onderzoek meer gebruik gemaakt gaat worden van nieuwe proefdiervrije onderzoeksmethoden.

Proefdieren in aids-onderzoek

In aids-onderzoek worden nog veel proefdieren gebruikt. Naast apen worden ook muizen, katten en konijnen gebruikt. Daar willen wij verandering in brengen! In het onderzoek dat wij dit voorjaar deden, bestudeerden we wat de mogelijkheden zijn om proefdiervrije methoden in te zetten in aids-onderzoek. Ons doel is om ervoor te zorgen dat proefdiervrij aids-onderzoek op de agenda van de 22ste Internationale Aids Conferentie in Amsterdam komt te staan.

Give the Change

Vorige maand lanceerden wij het vervolg op ons aids-project. Dit keer niet via ons eigen crowdfunding platform maar via het crowdgiving platform van de Triodos Foundation. Via dit platform, genaamd Give The Change, haalt de Triodos geld op voor de tweede fase van het aids-project. In deze tweede fase willen we een workshop organiseren. Deze workshop is bedoeld om wetenschappers die met proefdiervrije innovaties werken in contact te brengen met aids-onderzoekers. Op deze manier willen we proefdiervrij aids-onderzoek een boost geven.

Duurzame toekomst

De Triodos Foundation heeft het Give the Change platform opgericht om een groter publiek te informeren hoe zij kunnen bijdragen aan een duurzame toekomst. Het Give the Change platform verbindt deze community van gevers direct met verschillende projecten. Met deze actie van en de samenwerking met Triodos hopen we een nieuwe groep donateurs te betrekken bij deze en andere projecten van Proefdiervrij. Bent u benieuwd hoe Give the Change eruit ziet en wilt u misschien bijdragen, ga dan naar www.givethechange.nl.

Foto: Dreamstime

Anderen aan het woord: Bart Sangster

Investeer!

“Eind 20e en begin 21e eeuw dreigde er in de EU een totaal verbod op cosmetica waarvan de ingrediënten op dieren waren getest. Velen dachten dat dit verbod er nooit zou komen omdat “iedereen wist” dat veiligheidsonderzoek zonder proefdieren onmogelijk was! Wij dachten daar anders over. Wij dachten dat het Parlement dit besluit best eens zou kunnen nemen en dat is precies wat gebeurde. In 2013 kwam het verbod.”

“Maar, veiligheidsonderzoek beperkt zich niet tot ingrediënten van cosmetica. Duidelijk werd dat we moesten stoppen met zoeken naar alternatieven voor dierproeven en in plaats daarvan nieuw proefdiervrij onderzoek moesten ontwikkelen om de veiligheid te bepalen. Er is veel veranderd. Het aantal mensen dat langs deze nieuwe lijn wil denken neemt steeds verder toe. Proefdiervrij speelt daarbij steeds een aanjagende rol. Soms door een beetje rebels de goede

vragen te stellen, vragen die mensen liever niet horen zoals: “waarom niet? Heb je het al eens geprobeerd?” Proefdiervrij heeft nog veel te doen voordat zij zich kan opheffen. Nederland wil wereldleider worden op het gebied van innovatief proefdiervrij onderzoek. Dat vind ik een goede zaak, maar dan moet deze ambitie voortvarend worden aangepakt. Er zijn veel meer middelen nodig dan nu worden ingezet. Samenwerking met buitenlandse onderzoekers is nodig om de

Bart Sangster maakte tot voor kort deel uit van de Raad van Toezicht van Proefdiervrij als adviseur wetenschap.

internationale acceptatie te vergroten. Op dit moment hebben we nog niet voldoende onderzoekers om dit in een paar jaar voor elkaar te krijgen. Een “Marshall plan” met veel geld en een sterke top down aansturing zou heel geschikt zijn maar is ongetwijfeld een brug te ver. Meer dwingende sturing van de overheid zou best eens kunnen helpen om het doel te bereiken.”

Een testament opstellen is nu extra gemakkelijk!

Liefde voor dieren, dat is wat ons bindt. Helaas zullen we ooit in de (hopelijk) verre toekomst afscheid moeten nemen van het hier en nu. Maar de liefde voor dieren kunnen we ook na onze dood voortzetten. Door Proefdiervrij op te nemen in uw testament investeert u in een toekomst zonder proefdieren.

Om het afsluiten van een testament makkelijker te maken werkt Proefdiervrij nu samen met NuTestament.nl.

Iedereen moet zijn testament op kunnen stellen zonder dat dit de hoofdprijs kost. Daarom maakt NuTestament de drempel om een testament op te stellen zo laag mogelijk. Dat doen ze door hun klanten goed te informeren over het wat, hoe en waarom. NuTestament stelt haar klanten in de gelegenheid zelf hun testament in eigen tempo op te stellen. Rustig kunnen nadenken over de diverse keuzes, na kunnen lezen en eventueel een vraag stellen, dat is een van de voordelen van het online regelen van het testament.

Het opstellen van een testament is heel belangrijk, voor iedereen. Zonder testament bepaalt de wet hoe uw nalatenschap wordt verdeeld. Maar is die verdeling wel wat u wilt? Prijstransparantie is een van de pijlers van NuTestament. Geen verborgen kosten, geen “ja - maar”. De prijzen zijn vast en transparant en inclusief BTW (een enkel testament kost €195,-). Dit is niet gangbaar in het notariaat. Maar al te vaak gebeurt het dat mensen bij de notaris duurder uitkwamen dan de offerte aangaf. Het geld dat u uitspaart kan beter besteed worden aan de vervanging van proefdieren, vindt u niet?
www.nutestament.nl

Foto: Dreamstime

De week van Marja en Debby

Aangezien Debby per 1 januari 2018 de functie van Marja overneemt, is het van groot belang dat ze thuis raakt in alle taken die Marja nu uitvoert. Daarom trekken ze veel samen op.

Maandag

Maandag is de dag van het wekelijks overleg van ons team; wat moet er gedaan worden en wie doet wat. Marja was altijd de 'voorzitter', maar vanaf 1 oktober heeft Debby die rol overgenomen. Zo kan iedereen wennen aan de verandering!

Triodos Bank

Dinsdag

In de ochtend hebben Marja en Debby een afspraak met Angela over fondsenwerving. De Triodos Bank heeft ons uitgekozen als één van de goede doelen die ze op hun crowdfunding pagina willen presenteren! www.givethechange.nl

Woensdag

Tijd om aan de slag te gaan met het groeiplan (t/m 2020) en het jaarplan 2018! Voor ze aan de slag gaan, bespreken ze de stand van zaken en wat voortgezet of veranderd moet worden. Debby heeft in de middag een gesprek met dr. Alpesh Patel van Animal Free Research UK (eigenlijk de Engelse Proefdiervrij).

Donderdag

Vandaag vindt in de Tweede Kamer de hoorzitting plaats over Proefdiervrije Innovatie. Marja is één van de 15 sprekers en Debby maakt aantekeningen. Er heerst een positieve sfeer. 's Avonds is de vergadering met de Raad van Toezicht waarin de plannen voor 2018 worden besproken.

Vrijdag

Marja is vrij (alvast wennen zegt ze zelf). Debby gaat aan de slag met de planning en organisatie voor een interview en het maken van een video over het virusonderzoek van Katja. Op vrijdag is Semsi (de hond van Els) op kantoor; Debby gaat altijd even langs voor een knuffel!

Nederland proefdiervrij op Dierendag!

In ons vorige magazine riepen we op om een foto in te sturen met onze mascotte Dennis. Het idee; laat op Dierendag zien dat we heel Nederland proefdiervrij wensen! Aan onze oproep werd enthousiast gehoor gegeven. Hierbij een indruk van enkele van de vele inzendingen.

Lezersvraag

Als ik lees over dierproeven, wordt vaak 'het 3V's beleid' genoemd. Waar gaat dat over?

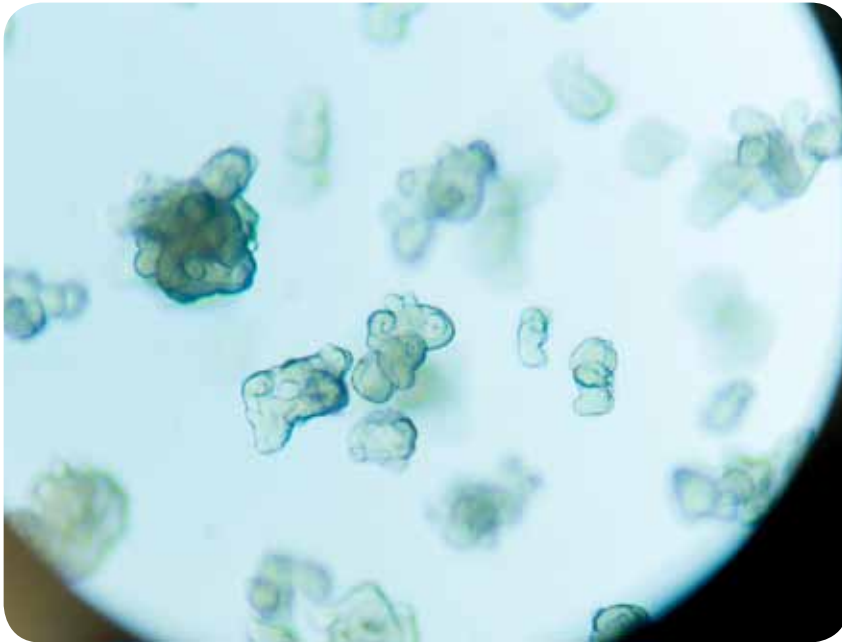

Foto: Bas Kijzers

De 3V's (Vermindering, Verfijning en Vervanging) zijn belangrijke uitgangspunten in het proefdieronderzoek, die beschrijven hoe onderzoekers met proefdieren om moeten gaan en hoe ze ervoor kunnen zorgen dat er zo min mogelijk of helemaal geen dieren nodig zijn. Voor Proefdiervrij geldt dat dieren van slechts één 'V' profijt hebben en dat is de V van Vervangen, vervangen en nog eens vervangen!

Proefdiervrij gaat niet voor vermindering van het aantal proefdieren, maar voor de vervanging van *alle* proefdieren. Wat nu kan gebeuren is dat onderzoekers een kleiner aantal dieren, vaker aan (belastend) onderzoek onderwerpen. Dan gebruik je minder dieren, maar het is niet bepaald een vooruitgang. Vandaar dat de ontwikkeling van nieuw proefdiervrij onderzoek zo belangrijk is. Vervanging door proefdiervrije innovatie, daar gaan we voor!

Mooie dingen uit het buitenland

Animal Free Research UK

"Animal Free Research UK" (Proefdiervrij Onderzoek Verenigd Koninkrijk): Wat wij doen in Nederland, doet deze organisatie in het Verenigd Koninkrijk. Afgelopen zomer was hun beleidsmedewerker op bezoek in Nederland. Wij grepen die kans om persoonlijk contact te leggen.

We spraken met dr. Alpesh Patel, beleidsmedewerker bij Animal Free Research. Hij is een ontzettend gedreven en enthousiaste man met veel kennis en vond het geweldig dat wij colleges verzorgen op universiteiten. Zo'n samenwerking tussen zijn organisatie en Engelse universiteiten bestaat nog niet.

Alpesh vertelde dat Animal Free Research UK een systeem heeft opgezet waarmee ze studenten financieel ondersteunen als ze bijvoorbeeld een cursus willen volgen over het gebruik van organs-on-chips,

een veelbelovende proefdiervrije methode. Dat idee gaan wij dan weer meenemen!

We houden nauw contact en slaan de handen waar mogelijk ineen op weg naar een proefdiervrije wereld!

Historisch afscheid

Al in de jaren tachtig was Marja Zuidgeest actief voor de Nederlandse Bond tot Bestrijding van de Vivisectie, zoals Proefdiervrij toen nog heette. Begin jaren negentig trad zij toe tot het bestuur en sinds 1994 was zij directeur. Naar buiten treden, in overleg gaan en actie voeren waren belangrijke onderdelen van haar takenpakket. Hieronder geeft zij een kort overzicht van enkele bijzondere momenten en beelden.

'Deze moet ergens in de 80-er jaren gemaakt zijn, als vrijwilliger in een werkgroep.'

'Overleg was een belangrijk onderdeel van mijn taak. Iedere keer weer je punt maken tot de boodschap uiteindelijk doordringt.'

'Dit was in 1994 een zeer geslaagde actie tegen apentransporten naar Europese laboratoria. Met z'n allen 130.000 handtekeningen aanbieden in Brussel.'

In 1999 boden we 80.000 handtekeningen aan in de Tweede Kamer. De voorgestelde verlaging van het alternatievenbudget was van de baan!

'Dit was in 2002. Henk van Ulzen leest het testament van Koen, overleden proefaap in het apencentrum in Rijswijk, voor aan Tweede Kamerleden.'

'In 2004 een aanbieding van een petitie aan de Tweede Kamer voor meer aandacht voor vervanging van dierproeven.'

'2007 was het jaar van het varken. Vandaar het varkensdiner in het Beloofde Varkensland van Dafne Westerhof. Want ook varkens worden gebruikt in proeven.'

'In 2012 voerden we de druk op politici op om niet terug te krabbelen en te blijven knokken voor het EU cosmeticaverbod in 2013!

In 2014 lanceerden we onze eerste crowdfunding actie. Hier overhandig ik de groeifactoren voor hartcellen aan prof. Robert Passier.

Tip: Heeft u het blad gelezen, leg het bijvoorbeeld op de leestafel in de bibliotheek of bij de huis- of dierenarts.

Bestel nu proefdiervrije artikelen

Op deze pagina vindt u een selectie van de artikelen van Proefdiervrij.

BEDRAG

A. Jouw dierschilderij

Een olieverfschilderij (10x10cm) van jouw huisdier aan uw muur? Dat kan! Jeanne van Lier-Haring schildert portretten van huisdieren. Stuur een scherpe foto naar vandenende@proefdiervrij.nl, dan maakt zij een mooi olieverfportret van het dier. **€ 24,95**

B. Babyslofjes

Betty-Lou Luyken haakt de allerschattigste slofjes voor de aller-allerkleinsten! Panda, varken en konijn. **€ 6,95**

C. NIEUW: Kerstklokje

Onze vrijwilligers hebben hard gewerkt om uw kerstfeest compleet te maken! Met dit kerstklokje (ongeveer 6 cm hoog) helpt u mee om het proefdierenleed terug te dringen. **€ 5,95**

D. Sleutelhanger

Hanneke Rosenbrand figuurzaagt deze houten sleutelhangers. Voor dagelijks gebruik, de sleutelbos van de burens of als decoratie in de auto! Keuze uit kat, muis of konijn. **€ 3,95**

E. Armband met inscriptie

Tamara van Vugt maakt schitterende koperen armbanden met inscriptie. Stuur de naam van het dier naar vandenende@proefdiervrij.nl dan krijg je deze binnen enkele weken toegestuurd! **€ 15,95**

F. Poezenbootkatwaaier

Lynda Smids maakt waaiers met afbeeldingen van scènes uit het leven van Ed de Poezenbootkat. Ed is haar favoriete model die zelf bepaalt hoe de dag verloopt en dus ook hoe de waaier van Lynda eruit gaat zien. **€ 24,95**

G. NIEUW: Ringen

Annelies Kramer Freher maakt de prachtigste ringen mét diertema! Kies voor a. muis, b. bij, c. vis, d. paddenstoel. **€ 14,95**

H. Geurzakjes

Yvonne Verboekend maakt geurzakjes voor een heerlijk geurende linnenkast in de kleuren wit en beige! **€ 7,95**

Ondergetekende machtigt hierbij Proefdiervrij om éénmalig onderstaand bedrag te incasseren

Rekening

Naam

 m/v

Straat

Postcode/plaats

Handtekening

Op www.proefdiervrij.nl vindt u meer artikelen van vrijwilligers. Met hun hobby helpen zij Proefdiervrij in de strijd tegen proefdierenleed.

Stuur deze bon naar: Proefdiervrij, Groot Hertoginnelaan 201, 2517 ES Den Haag.

€ 24,95

€ 6,95

€ 5,95

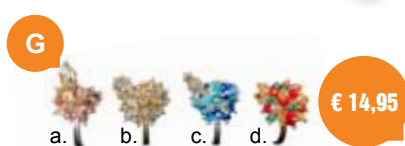
€ 3,95

€ 15,95

€ 24,95

€ 14,95

€ 7,95